

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	— — — — —	8	Kor
Félévre	— — — — —	4	"
Negyedévre	— — — — —	2	"
— Hirdetések díjszabás szerint. —			

November 4.

Annyi szép ünnepe van ennek a hétnek. Egymás mellé áll az Egyház kegyelelte s a nemzet kegyelelte, hogy az oltárt ékesítsen, himnuszt énekeljen szentjeinek tiszteletére, azután gyászba öltözve korszorut tegyen halottainak sírjára, felemelje könyörgő szavát szenvedő gyermekeiért: *absolve Domine* . . .

A nemzet pedig, a nemzet lelke: az ifjúság pálmággal, fehér liliommal áldoz az ifjú Hungária fészke liliomán: szent Imre hercegnek. E szép ünnepek közé egy egyszerű napocska van beékelve: *November 4.* A naptár fekete betűs köznapi mutatja, pedig sok-sok szerető lélek vasárnapja ez.

Ha az egyszerű szegény szász pr-

dikátor beteg lesz s nehéz betegségében nem látogatja meg senki, nem saját hívei, nem saját püspöke s egyszer egy áldott pillanatban betoppan hozzá Erdélynek katolikus püspöke s mosolygó arcával derül, vigasztalást visz neki: abban a szerény paplakban bizonyára piros betűs ünnep Nov. 4.

Ha egy szegény, igénytelen öreg zsidó ember kimegy a vár mellé, hogy ott a meleg napsugarak megmozgassák egy kicsit benne az életet s ott találkozik a püspökkel, a kegyelmes úrral s ez szívesen áll vele szóba s megtiszteli benne az öreg kort s azt a tiszta meggyőződést, mellyel az öreg büszkén megvallja zsidó voltát; azután ez a püspök kezébe veszi pásztorbotját, körüljárhatja nyáját, mindenütt a vallási türelemnek, kölcsönös szeretetnek magvát hintgetve, úgy, hogy ma Erdély „a vallási türelem klaszikus földje”: bizony, akkor tegye egész Erdély magára nézve édes ünneppé ezt a különben szürke köznapi, November 4-ét.

S hol legyen a legtisztább az öröm,

legédesebb az ünneplés, mint a család ártatlanjai közt, az ifjúság közt.

Ha püspöklátogatáskor az internátusok, szemináriumok népét éjjel, álom idejében meglátogatja valaki, csendesen végig suhan ágyaik közt, keresztet vet mindeniknek homlokára; ha köhög, gyöngédén kérdezi: „beteg vagy-e fiacskám?“, azután betakargatja s édesapai részvétellel mondja: „szegény gyermek“ — így van ez, így van: ünnepelj hát Erdélynek ifjúsága olyan igaz szeretettel, amilyen igaz szeretettel ő áldozza éretted éjjeleit, perceit. Mikor hivatalos dolgait, nagy gondjait letéve közéd áll, hogy ártatlan kedvtelését izzé, cukorkát, narancsot dobáljon szerte: ha szerető lelkét aranyakra, édes cukorkákra tudná váltani, hidd el, neked dobálná azt is, hiszen legközelebb te állasz hozzá.

Nem ajándékozhatja meg a jó Isten az igaz embert jobban, mintha egy új névnapot ad neki, hiszen ezzel elismeri, hogy hű sáfára volt eddig s oda állítja egy új évnek sáncára, egy új munkának kezdetére. Éppen azért öröm nekünk ez

TÁRCA.

Ad multos annos!

Miért e dal? . . . lelkünköl miért fakad ma Forró imával hálaérzelem,
És annyi szív örömtűzben dobogva
Kit ünnepel? . . . mondjátok meg nekem . . .

. . . Fényes palóta folyosóján csendbe
Várakozik egy kis gyermekesereg.
Miért jövétek? . . . Kit vártok úgy esengve?
— Csak Őt . . . csak Őt . . . ki mindenkit
[szeret.

Hát te aggastán hófehér hajaddal . . .
Remegő testtel mit remélsz te itt?

— Bűnbáni jöttem kegyelmes atyámhoz —
Felelt s letörli hulló könnyeit.

Az elhagyott szegény . . . özvegy s az árva,
Csak idejön, ha segélyért áhit,
S a palota galamblelkű lakója,
Rájuk önti jó szíve sugárit.

Oh! . . . Ki lakik itt? mondjátok meg nekem,
Ahol balsam van annyi fájó sebre,
Ahol mindenki kegyes atyjára lel
És nem marad soha elfeledve . . .

Tudom már . . . Hallom százszor hangosab-
Te vagy a gyengék erős támasza, [ban,
Te vagy kegyelmes Főpásztorunk . . . Atyánk
A megtestesült Szeretet . . . maga!

Az Apostol világa újra eled,
Krisztus-szellem lengi lelked át,
Engedd meg, hogy ma Veled ünnepeljünk
A Krisztus-szellem nagy diadalát.

Oh nagy Isten! . . . imánk egekbe szárnyal,
Hallgasd meg azt, ha trónusodhoz ér,

Tartsd meg soká . . . éltesd kegyes atyánkat
Sok ezek ajka esedkelve kér . . .

A „négy folyó s hármias halomnak földjén“
Szálljon a dal túl völgyön, . . . bereceken,
Szívünk-lelkünköl ma azért fakadjon
Forró imával hálaérzelem:

Hogy itt közöttünk . . . közel a szívünkhöz,
Kegyes Atyánk boldogságát lelje,
S míg útjait virágokkal behintjük,
Szálljon reá az Ég malasztja, telje.

—v.

Majláth püspök.

Abból az alkalomból, hogy püspök urunk Marosvásárhelyt járt, az ottani ellentábor lapja a „Székely Lapok“ következő vezércikkét irt róla:

Eredeti ember ez a Majláth püspök. Két napja itt van Vásárhelyen és nem ünnepléti magát a legkevésbé.

Gyóntat, misézik, bérme, iskolát szentel,

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 17.

„a legjobb hírnévnek örvendő és legrégebbi egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.“
— Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. —

a névnap, mert mi egyrészt a nagy Isten jutalmát látjuk ebben, másrészt annak jelét, hogy meg is akarja őt nekünk hagyni, azért tette ezt a névnapot egy új esztendő kikezdő határkövévé.

A családi ünnep intím, a meglepetések, kedves ajándékok ünnepe. Lám, a legelső ajándékot maga a jó Isten adta. Legyen a mi ajándékunk méltó foglalója ennek a napnak. Nem ismerek kedvesebb, de egyúttal nemesebb ajándékot, mint azt, ha apostolaivá szegődünk annak a gondolatnak, melyet ő hordoz; az életben aprópenzre váltjuk azokat az eszméket, melyeket ő hirdet.

Egy hitvalló, erkölcsös nemzedéket nevelni! Az élet surlódásait nem élesíteni, hanem a kölesönös türelem, közös szeretet medicinaival gyengíteni! Gyönyörű eszmék!

Ezekért áll ő Benjaminjai közé, ezekért ő az ifjúság apostola. Aki igazán gyönyörködik az eszmében, gyönyörködni fog e képen is.

Ezekért járogatja be Erdély apró falucskáit, városait, hogy míg kiosztja a Szentlélek kegyelmét s a maga erős lelkeknek lelkesedésével eltölti hivatást: szét-hintegesse köztük a kölesönös türelem nemes magvait is. Erős kulturmunkát csak az egymást megértésnek s egymást szeretésnek alapján építhetünk. Aki igazán találja e gondolatot, az forgalomba hozza azt az élet váltó asztalán.

Ha ünnepelni, őszintén ünnepelni akarnak, jöjjenek, ünnepeljék ezeknek az eszméknek hordozóját, élő apostolat, tegyék édes ünneppé November 4-ét. Azután fogjanak hozzá, építsék, formázzák,

cizellirozzák ennek a napnak keretét, a mi ajándékunkat: legyenek az ő terveinek munkásai.

Igazán vasárnap hát nekünk ez a külföldben feketebetűs szürke nap, hová megtér a mi ünnepelni akaró örömünk s honnan kiindul egy új esztendőnek apostoli munkája.

Püspökjárás Maros-Vásárhely.

Egyik helyi érdekű lap, mely eddig nem szokta a katolikusokat dicsérni, püspök urunknak Maros-Vásárhelyt töltött időzéséről vezércikkézzén, azt írta: Különös ember az a Majláth. Egy pár nap óta városunkban van. Egyházmegyéjét látogatta. Mint főpásztor jött ide. Egész nap gyóntat, híveit erősíti; vigasztal, bátorít, iskolát szentel, szóval a hitéletet erősíti. Ünnepeket a maga számára nem rendel, pezsgős ebédeket nem ad, magát nem hirdeti, hanem ömaga prédikál a szószékről folyton, tanítja a keresztény szeretetet, az önmegtartó életet, az alázatosságot. Szóval híveinek igazi pásztora: mindig köztük és értük van.

E bevezető sorok megmagyarázzák Püspök urunknak Maros-Vásárhelyre való érkezését és ottani négy napos működését.

Folyó hó 17-ére virradó éjjel érkezett meg a Szamosújvárról jövő vonaton minden ünneppeltes, külsőség kizárásával. Csak a szívek melegsége, a lelkek bensősége fogadta, midőn epedőn váró hívei közt először megjelent. Fel-tűnő alázatossága, hívei előtti kedvessége és különösen a köztük való meglepő, szinte észrevétlen megjelenése maguknak az apostoloknak eljárására emlékeztet, akik csak úgy, a kínákozó alkalmatosságok felhasználásával minden előkészület, pompa nélkül mentek híveik meglátogatására és hitbéli erősítésére.

Hanem bármennyire is kerülni óhaját Kegyelmes Atyánk minden látszatot, külsőséget, maros-vásárhelyi hívei közt még sem tudta

megakadályozni a szívek kitörő örömet, a lelkek ünnepeket, mely egyes látogatásai és külső tevékenységei alkalmával minden léptében kísérté. Mind iskola látogatása, mind a bérmlás kiosztása alkalmával gyermekek, tanulók és felnőttek egyaránt tüntettek lelkesedésük, ragaszkodó örömük kifejezése által.

Kegyelmes Atyánk főcélja a bérmlás szentségének kiosztása és a nyáradtói ujjonnan épült kis templom benedikálása volt.

17-ikét kedves gyermekek szentelte; mert délelőtt a zárda növendékeit látogatta meg, hol a cukorkák kiosztása leirhatatlan örömet okozott. Ugyanekkor szentelte a zárdának azon hivatást, mely szükségessé vált ez évben, a közszeretethen álló nővérek mind nagyobb számban jelentkező bennlakó növendékei számára. Délután pedig gyóntatott a nagy diaksergeből és a hívekből a papsággal egyetemben, hogy a következő napon, a bérmlás első napján mindnyájan részesülhessenek a Szentlélek erősségében és a pápai áldásban.

E nap volt az öröm- és ünnepnap. Zsúfolásig telt meg a nagy templom hívekkel. Az egész templomban csupán csak fej látszott. Az áldozók nagy serege többször vette az oltárt körül. Fenséges szépsége a mi vallásunknak, hogy mi Istenünkkel egyesülhetünk!

A szent mise és Gegő Simon káplán beszédje után Kegyelmes Atyánk szólott a nagy tömeghez. A hitre és különösen a hit gyümölcseinek, a ker. erényeknek követésére buzdította őket. Ezután kezdetét vette a bérmlás és körülbelül 500 hitbe megerősödött tért vissza a templom udvarából az utolsó áldásra.

Kegyelmes Atyánk innen a gimnáziumba sietett, ahol az udvaron a hívek százaival körülveve hallgatta végig az ifjúság pápai ünnepélyét. Ami ezen ünnepélyen elhangzott: ének, szavaltat, beszéd, mind kiváló volt. Két pont azonban különös említést érdemel: Karácson apát megnyitó beszédje és Polgár J. tanár ünnepi felolvasása.

Szeretett apát urunknak kedves modora, öreges alakjának tekintélye, megdöntött szavai

Mária kongregantákat avat, szóval csupán valóságos dolgokat cselekszik, olyan dolgokat, amelyek Istennek tetszenek inkább, mint az embereknek.

Hogy mit szeretnének az emberek? Hát például egy dúsan terített püspöki asztalt, vagy pedig egy jó ízű pezsgős vacsorát a főtisztelendő plébánián . . .

Majláth püspök azonban erősen vértézve van a szentirással és a testi gyönyörök profan kedvelőinek azt feleli a könyvek könyvéből kegyesen, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem Isten igéjével is néha napján.

És nagyon igaza van Majláth püspöknek, amikor ily észszerűen gondolkodik és cselekszik. Általában neki mindig igaza van és mindig tisztában van cselekedeteinek helyessége felől.

Okosan teszi, hogy elkerüli az ünneppelteseket és nem rendez püspöki ebédeket. Okosan teszi, hogy a puritán egyszerűséget többre becsüli a ragyogó fénynél és a hiú pompánál, amelyek bölcs Salamon szerint is csak a hiábavalóságok hiábavalóságai.

A hitélet fejlesztésében, a vallásos buzgóság ápolásában van az egyedüli erő, a legfőbb erő, amely növelheti és fenntarthatja Mária országát. Ez az egyedüli kincs, amelyet tetszősen lehet értékesíteni a magyar katolicizmus javára.

A fényes ünneppeltes, a 12 fogásos ebédek csak irigységet, undok gyűlölséget kelthetnének a száraz kenyérral szikólkodók szociális

taborában. Mennyivel bölcsőbb dolog szerényen visszavonulni és gazdagnak látszani a tengernyi lelki szegény között. A nép a kegyes önmegtartóztatást látva, szeretettel hódol istenes főpásztorának.

Együtt térdel a püspökkel az oltár előtt, együtt mormolja vele a bűnbánó imákat, egygye olvad vele lélekben és testben s még azt is elfelejtí, hogy a demokrats püspök tulajdonképpen egy vérbéli arisztokrata, egy született főúr, akinél türelmesebb, okosabb egyházfejedelem rég nem volt Magyarországnak.

Nagyszében.

Most, hogy Nagyszében új plébánosának fogadására készül, nem lesz érdektelen e cikket egy napilap (Budapesti Hirlap) nyomán közölni.

Rövid utazás közben írom e sorokat és nincsen alkalmam sem a szélességi, sem a hosszúsági fokokat felállítani, melyek alatt Nagyszében fekszik, sem lexikon, statiszka és egyéb segédmű nem áll rendelkezésemre, hogy valami tudományos leírást nyújtsak a városról. Távol is áll tőlem minden vágy a dicsőségre, hogy fölfedezsem Nagyszébet, — most, gondolom hét vagy nyolc száz esztendővel azután, hogy II. Géza királyunk Frankhonból behozott telepítvényesei megalapították. Egyszerűen, amint a Mészáros-utcaól átmentem a Ziegler- és Thelmann-házakon, újra megéreztem a szász

sikátoroknak azt a sajátos illatát, mi nem párisi könnyű bulvárrillat, de nem is Konstantinápoly terhes levegője, — s amint a Disznódi-utcaba kiérve, egy kurtarubás, hosszulepűs szőke leányka vidám Guntág-ját hallottam, melyet egy kéksapkás diák szögletes köszöntésére küldött . . . egyszerre elfog az emlékezés! E percben már a Római Császár-szálló balkonján ülök, szemem a Poplaka és Kisújszék fölött emelkedő hegységek sötét képét esodálja és nagyon el tudok merengeni azon a kérdésen, hogy van ez a város — Magyarországon?

Mindnyájunkba belénk van oltva az a vágy, az az ösztön, hogy ha már őseink valamely földet elfoglaltak és a történelem a miénknek tanítja, viselje is a magunk egyéniségét, bércéi és völgyei visszhangozzák a mi szavainkat, népe legyen formában és érzesben a miénk. Van a gyarló embernek néhány ilyen gyöngéje, — de minket magyarokat ezért a gyöngéséért alig érhet szemrehányás Nagyszébenben. Tulajdonképp egyszerűen mesés ama bizonyos illetékes tényezők itteni működése, kik századok folyamán nemhogy a föld népe, de még csak a hotelbeli szolgák lelket sem tudják megilletni a magyar nemzeti gondolattal.

Harcine esztendővel ezelőtt, mint iskolásfiú, néhai János Sándor törvényszéki elnöktől hallottam Nagyszébenben először azt az önértetes kijelentést, hogy a város szépen magyarosodik. Nem tudtam egészen megérteni e ki-

nak fontossága mindenkit átjártak, meggyőztek hitünk, vallásunk fenségéről és egyházunk azon erősségéről, mely Péter szikláján áll Pius személyében, kinek hangja túlharsogja a különféle támadások hullámainak rekedt morajlását: mindent megújítani Krisztusban. Különösen társadalmi intelligenciánk megújítása szükséges, aki vezessen, egyházunknak erőssége legyen, hittel bírjon és erős kath. öntudattal. Fájdalom, minden kath. törekvés addig meddőnek bizonyul, minden kísérlet ellenségeink támadásainak visszaverésében meghiúsul, míg sorainkat a belső erőtlenség gyöngíti. Különösen kath. sajtó szükséges, elleneinkhez hasonló fegyver. Nem öntudatos katolikus az, aki nem a kath. sajtót, hanem az ellenünk támadók seregét segíti. Tehát olvassuk a miénket, teremtsünk kath. irodalmat.

Polgár tanár felolvasása Magyarországról és a pápa közötti viszonyról szólott és pedig olyan alakban, amely eddig nálunk szokatlan; új hang, új ismeret. Mit köszönhet hazánk a pápának, mióta királyság lettünk; mily segítőkben részesültünk a pápától századok folyamán; függetlenségünk, fennmaradásunk, az európai államok sorába való illesztődésünk legnagyobb részben a pápák érdeme. Ezért is kell ragaszkodnunk a szentszékhez, mely mindig atyánknak mutatta magát.

A mai napon minden ünnepelet. A felnőtt leányok Mária-kongregációja is ma tartotta felavató ünnepélyét és pedig a delesti istentisztelettel kapcsolatban. Fenséges volt a látvány, midőn körülbelül 50 fehér ruhás hajadon meghajította gondolatának, érzelmének és egész jövő életének zászlóját Mária szépsége, hódító ereje, erényei előtt és felesküdt Mária leányainak.

Kegyelmes Atyánknak pedig utána következő beszéde e felesküdt hajadonoknak megszentelt érzelmeit és a fenséges tények szépségébe elmerült hallgatóság gondolatait áthidalta, mindkettőhöz szólott. Beszélt az ifjúság neveléséről, az anyák kötelességeiről és nagy

hatalmáról. Ma már a női elem is érvényesül a különböző pályákon, de legszebb hivatást tölt be a családanya. Jó családanyákra, Mária leányaira van szükség.

A következő napon reggel a 7 óras mise után Kegyelmes Atyánk újra a bérmálás szentségét osztotta ki azoknak, kik előző nap benne nem részesülhettek. Utána pedig a 10 vagy 11 kilométer távolságban lévő Nyárádtőre vonult kiseretével, hogy a kápolna megáldását a nyárádtői hívek nagyobb örömeire önmaga végezze el és átadja rendeltetésének. Az idő ekkor egy kissé megváltozott, de ennek hidegsége és a folyton hulló eső azért nem vont le semmit a nyárádtői hívek ünnepies érzületéből; mindnyájuknak családi ünnepe volt, mert az Úr Jézus e napon bevonult az ő templomukba is, hogy az ott elrebegett imájukat megszentelje, fáradt tagjaikat megerősítse és a sok küzdelemben kimerült lelküket megenyhítse. Ma ők is leborultak a megáldó imák végzése alatt, mint Salamon király és azon főhásznál ostromolták az eget, hogy az Úr e megszentelt hajlemben minden kérésüket meghallgassa.

Az új templom céljáról és a templom szenteléséről mely értelméről és jelentőségéről P. Polikárp generális definitor tartott szent beszédet, mely után Karácsony apát mutatta be a templomban az első szt. mise áldozatot. Az Úr oltára itt is elég népes volt, mintegy 45-ön vettek magukhoz a legszebb áldozatot. Utána pedig vagy 25-ön bérmálkoztak. Kegyelmes Atyánknak munkásságát és áldozatkészességét, hogy a régen vajudó templom ügyét befejezéshez juttatta és immár hívei itt is áldozhatnak. Karácsony apát köszönte meg az Úr oltára előtt; valamint azt is, hogy saját pénztárából hét ezer koronával felépítette a kántori lakot. Híveinek szeretete, ragaszkodása lesz a legszebb köszönet és különösen meg nem szünő imája, hogy minden munkáját Isten áldása kísérje. Ezután pedig még a kántori lakot áldotta meg Püspök Urunk és visszatért a nagyszámú városi vendég kíséretében Maros-Vasarhelyre.

Este anyagi ünnepség volt. Méltán nevez-

hetjük így a zárda növendékeinek kedves ünnepélyét. Különös meglepetésben részesült itt Kegyelmes Atyánk a kis növendékek részéről, kik gyermeki feledhetetlen kedvességgel mutatták be hódolatukat és szeretetüket anticípál névünnepe alkalmából. Szeretettel méltó egyszerűséggel mondották meg az előadott kis játékban, hogy ők Püspök bácsit szeretik. Utánuk a nagy kongregánisták is remekeltek egy Szent Ágnes darab előadásával. Szent Ágnes életének költői előadása és a főbb jeleneteknek előképben való illusztrálása, különösen Szent Ágnes megdicsőülése hosszú maradási biztosított a jelenvoltak emlékeztetésében.

Hát meg kell vallani, nagyon kedvesek a jó nővérek, sok nemesre és szépre oktatják növendékeiket. A szülők mindig szívesen mennek a zárdába gyermekekkel. Hát azért képzelhető-e, hogy elmaradott volna Kegyelmes Atyánk elismerése és dicsérete?

Este pedig a kath. legényegyesület tartott díszes műsor mellett nagy ünnepélyt legillusztrisabb vendégének, Kegyelmes Atyánknak tiszteletére. Ezen egyesület dr. Szilveszter Ferenc, főgimn. tanárnak vezetése alatt, amellyel, hogy a maga körébe gyűjtötte a kath. iparos értelmiséget és a középosztály ezen része iránt érdeklődő barátokat; hogy magának saját házat, otthon szerzett, megmutatta azt is, hogy a kényesebb és finomabb igények kielégítésére is képes; van ereje, van hivatása, az egész város közönsége áll mögötte elismerésben és rokonszenven nyilvánításban.

A negyedik nap ismét bérmálással kezdődött és utána az iskolák látogatása következett. Ha Kegyelmes Atyánknak van valami szenvedélye, azaz, hogy szeret a gyermekek közt lenni. Ez történt nálunk is. Elemi iskolások, gimnazisták egyaránt örülhettek, hogy kitüntetett szeretetében részesülhettek. A papság alig is tudott búcsu kézesőket venni tőle, mert minden idejét szívéhez nőtt gyermekei között töltötte.

Hogy még egyszer vele találkozhatunk és áldásosztó kezét megcsókolhatjuk, az állomás-

jelentés értelmét. Egy segesvári professzor hozott a városba, aki otthon a magyar nyelvet tanította, de saját maga csak törte a nyelvünket; a sógorához, a helybeli szász gimnázium akkori igazgatójához szálltunk, aki nagy műveltségű férfi volt és talán a hinduk nyelvén is beszélt, de magyarul egyetlen szót sem tudott; már az első napokban az a nagy tisztesség ért, hogy elvittek boldogult Conrad szász gróf házába, hol sok hozzám hasonló koru kis fiú és leányka ejtett kétségbe azzal, hogy egyetlen magyar szavamat sem értette meg, minél fogva hontalannak éreztem magamat a hazában. Hát mi lehetett itt régen, a fejedelmek, Árpádok és Zandirhámok irtatlan idején, gondoltam magamban, ha ez az állapot a szépen magyarosodás állapota? — Azután sok év múlt el, míg mint ifjú állami tisztviselőt ismét ebbe a városba hozott a sorsom. Az itteni egész köz- és magánélet legfőbb az eloláhosodás tüneteit mutatta, de mert sétatöbbször talán az ötvenedik ember magyarul beszélt, ugyanaz a boldogult emlékü törvényeségi elnök spontán lepett meg a kedvesen kérdő szavakkal, hogy no látja, milyen magyar világ lett azóta itt Szebenben? — Azután ismét eltelt valami tizenhat esztendő. Évek óta ma járva először újra a Bretter-promenádon, a szász, német és román szavak tengeréből néhány magyar szó hullámozott felénk, mire a mérnök barátom is azt kérde, hogy nemde, milyen szépen megmagyarosodott Nagyszeben? . . .

Az egész városi közigazgatás sültnehet. Az

összes utcai főútvonalak, háztáblák, nyilvános írtések és tájékoztatások (a villamos közúti kocsikon levők kivételével), valamint tulnyomó számban az üzleti címtáblák és főútvonalak német nyelvűek, a nyilvános gyűjtemények német, vagy legföljebb román jellegűek, az üzletek és vendéglők kezelési nyelve a német és ez a megjelenése az idegen idiománkat mindenütt és mindig abszolút, ellenmondást nem tűrő, magyarosítást nem adó. Egyik-másik nyilvános helyen a legzsengebb pikoló sem farad még a gondolatig sem, hogy talán megérteni iparkodik a magyar szót és konokul lenéz, ha magyarul szólít meg. Mindezzel szemben a magyar nyelv, akár ha villamos kocsin, akár ha a magyar szintarsulat színlapján jelenik meg, alázatosan siet önmagát legalább zárójelben németre is átfordítani. De mert az utcán néhány állami hivatalnok családja magyarul is beszél, ime, elég boldog, sőt büszke a magyar.

Hát ez az állapot a magyar államhatalom és társadalom részéről bizony már nem az európai műveltség, nem az önmérséklet, nem a Szent István kultuszának jelensége. A legnagyobb mértékű indolencia, tunya közömbösség, és mint ilyen: veszedelmes gyöngeség a magyar államhatalom részéről, hogy nem vet egyszersmindenkorra gátat annak, hogy itt a gyűlölködő nemzetiségeknek hatalmas emporiuma keletkezzék. Valamint hasonló nagy mulasztás a magyar társadalom részéről, hogy az államhatalom ebbeli működését nem készíti elő, nem sürgeti, nem kényszeríti ki.

Hogy miképp tehetné mindezt a társadalom és állam? — azt így rövidesen csakugyan nem tudnám előadni.

Sok erdélyi mágnás családnak volt itt egykor háza és lakása, míg most alig egy-kettő háztulajdonos és egyetlen egy sem tartozkodik Nagyszebenben. A meglévő csekély magyar polgári társadalom szinte betegesen óvakodik minden legkisebb emóciótól, mellyel magyar mivoltát juttatná kifejezésre. Az itt volt jogakadémia elvitele, az állami hivataloknak bár egyébként derék, de idegen származású és szintelen egyéniségű alakokkal való megtöltése és az olyan választókerületi beosztási tervek, melyekkel más nemzetiségi helyek között Nagyszebenre is egészen keresztet szándékoztunk vetni, mint javíthatatlan nemzetiségi pontra, — mindezek valóban nem eszközei a magyarosodásnak. Ellenben igen kívánatos volna, hogy a hadtestparancsnokságot helyezték el más, szinmagyar városba, ahol kevesebb rombolással védelmezhető legfőbb nemzeti javunkat: nemzetiségünket. Kívánatos lenne, hogy legalább is a vezető állami hivatalnokok: főispán, törvényeségi elnök, pénzügyigazgató stb. magyar emberek legyenek, és inkább magyarok, mint szürke hivatalnokok. Aztán . . . Mikszáth mondja az Új Zrínyiaszban, hogy a kormányknak minden könnyű. Megnyom bizonyos billentyűket (és hosszú ujjai vannak a kormányknak!), mire rövidesen különféle mozgás keletkezik a legtávolabbi perifériákon is. *Árvátfalvi Nagy Lajos.*

hoz kellett lesietnünk, mert a déli vonattal elmenni szándékozván, máshol nem volt megkapható.

Egy utolsó kezesök és riadó éjlen után vitte a vonat szemeink elől. Lelkünkben valami ürességet éreztünk és gondolatban utána kiáltottunk, hogy minden utáiban az Úr kísérelje.

Kath. Népszövetség.

Vajdahunyadon.

A már hónapok óta folyó lelkes agitációnak fényes eredményét láttuk f. hó 25-én délután 1/4 órakor a vajdahunyadi vasgyár vendéglő nagy termében megnyilatkozni.

A nagyok példája: annak a 120,000 hitű katolikusként példája, kik nemcsak a templomban merik nyilvánítani katolikus voltukat, hanem a nagy világ előtt is, bátran a bérmlás szentségében nyert kifejezése, érvényesítése, felhasználása mellett, odatűzték a mellükre azt a fehér keresztet, közepén a szent koronával, bizonyosságul annak, hogy ők hitű katolikusok, de egyszersmind annak is, hogy ők mint ilyenek hű fiaik ennek a szegény, annak a pártok viszályától már oly régen ostorozott hazának. Igen, mert érzik, mert tudják, s szent meggyőződésük az, hogy e jelző: k a t h o l i k u s, egyszersmind hű hazafit is jelent!!

Ezeknek a példája lelkesítő tüzet, szent elhatározást öntött a szíveikbe s egybegyűjté az együtt érzőket, mint azt a korelnök igen szépen megmondta, hogy itt Vajdahunyadon is megalapítsák a kath. népszövetséget.

1/4 órakor, mikor az egybegyűlték száma már jóval meghaladta a százat, a korelnök: P. György József, a helybeli ferencesek kolostorának főnöke, emelkedett szólásra.

Üdvözölte az alakuló gyűlés tagjait, mot-tól megragadta az alig pár perc előtt történt, tüdővészeselek részére gyűjtött alamizsna képét s igen ügyesen vitte azt át a jelen alkalomra: mert, úgy mond, amint annak a jótékony célú gyűjtésnek egy a finaléja: hogy ezek nyomor-rát gyógyítsa; úgy a kath. népszövetségnek is az a célja és pedig egyedüli célja, hogy száz-ezrek boldogságát varázsolja azokra az arcokra, azokba a szíveikbe vissza, amelyekből embertelen módon kiölték a legszentebb érzelme-keket, amelyekről durva kézzel szakitották le s szentségtörő lábbal tiporták sárba egy szebb jövő reményének viritó, üde hajtású rózsabimbóit.

E szavak után a jelen alkalomra, a központból kiküldött megbízottnak adva át a szót, egy kedves arcú fiatal ember, akinek mély tüzi szemei mérhetlen lelkesedést tükröztek vissza: Radnay József jogszigorló vette át a szót. Beszéde, a mai, modern, élet áramlatainak mély igazságainak indult el. Rámutatott arra, hogy az a nép, amely boldogságra volna hivatva, boldogtalan, mert alávaló, hamis elvek, mert lelketlen agitátorok, népbolondítók kizsákmányolva jóhiszeműségét: tönkretették lelkében, s vagyonában.

Kifejtette azt, hogy amiért a népszövetség előtt ott áll a kath. szó, jelző, nehogy azt gondolják a más felekezeti atyafiak, hogy mi az ez ideig fennállott békés viszonyt akarjuk megbontani. Nem! Nem pedig azért, mert ez a katolikus vallásnak kenyere sosem volt. Mi igaz uton, igaz jólét, igaz boldogság, a felebaráti szeretet megvalósításának nagy, krisztusi eszméjét akarjuk a mai modern élet áramlatba, a mai mostoha és gyökeréig megromlott világ-nézetbe beleállítani! De midőn ezt kifejtette,

ugyanakkor megmondta azt is, hogy katolikus népszövetség ez és pedig azért, mert mi, akik eddig aludtunk, akik eddig tétlenül néztük mint üznek gúnyt legszentebb érzelmeinkből, ezentúl egyesült erővel, mélyreható, intenzívebb működéssel fogunk örködni, talpon leszünk s mint hitű katolikusok fogjuk védeni nemcsak hitűnk, de hazánkat is! Végül pár példával illusztrálva az egy éves népszövetség áldásdús munkájának eredményét, beszédét azzal a reménnyel zárta le, vajha Vajdahunyadon ne akadna katolikus, aki be nem lépne a szövetség tagjai közé. E melyen járó, nagy lendületű szavak után György József korelnök indítványként terjesztette elő, hogy az alakuló gyűlés úgy az igazgató tanácsnak, mint Erdély lánglelkű apostolának, gróf Majláth Gusztáv Károly püspök ö kiemelkedésének, ki úgy szellemileg, mint különösen anyagilag is nagyban támogatja a népszövetséget, küldje üdvözlő táviratát, amit is egyhanguan, lelkesen éljen-nezve az üdvözlendő nagyerdemű és rangú személyeket, megszavazott a gyűlés.

Ezek megtörténte után a helybeli ferencesek kolostorában lévő hittani főiskola jog és erkölcs tanára, P. Béres Gaudenc emelkedett szóra. Tüzes és lelkes szavai megihlették a hallgatók szívét, s nyomában kigyult a pir az arcokon, ami azt igazolta, hogy a szónok a szívek, a lelkek hurjait igen közelről, melegen és bensőséggel illette sok, nagyon sok igazat tartalmazó szavaival.

Szavai végeztével a korelnök indítványként terjesztette elő, hogy P. Béres Gaudenc elnökelete alatt Kolin, Brassai, Jeszkely és Kandray urak az alakuló gyűlésnek kandidáljanak az elnökségre alkalmas egyént. Amíg egyik mellékteremben folyt a tanácskozás, korelnök a gyűlést felfüggeszti. 5 perényi tanácskozás után elnökül Höhn Károly főszolgabíró ajánlották, kit is egyhangulag fogadott el az egész gyűlés. Minthogy a kandidált elnök közbejött okok miatt nem volt jelen, deputáció ment utána.

Lelkes éljenzés fogadta a megérkezett elnököt, ki miután elfoglalta elnöki székét, lelkes és meleg bensőséggel áthatott szavakban köszönte meg a gyűlés bizalmát, s adta kifejezését annak az élet mélyeit magában foglaló igazságnak, hogy morális élet nélkül, egyesülés nélkül, melyet szent cél vezethet csak, boldogságot, meglegedést teremteni nem lehet.

A közgyűlés a tisztikart a következőképp alakította meg: elnök: Höhn Károly főszolgabíró, igazgatók: P. György József zárdafőnök és Bernolák Béla vasgyári hivatalnok, jegyző: Szentpétery János áll. tanító, a „Hunyadmegyei Tanügy” szerkesztője. Azon kívül választott még a közgyűlés hat csoportvezetőt.

Esztelneken.

Okt. 28-án, Simon és Juda apostolok napján Esztelnek és Csomortán lakossága búcsút tartott. A búcsún Balázs Ferenc főesperes vezetésével részt vett a környék papsága is. Ennek végeztével mintegy 600 főnyi közönség részvétele mellett alakult meg a kath. népszövetség esztelneki csoportja. Megnyitó beszédet mondott Balázs Ferenc főesperes, aki bezáró szavában a népszövetség jogvédelmét fejtegette. Majd Bagoly Mihály kézdiszt.-keresztői plebános szólott lelkes hangon a keresztény szervezkedés céljairól. Utána Horváth Cyrill és Ágner Béla gimn. tanárok beszéltek. Előbbi a nép ellenségéről, utóbbi a sajtóról. A mindvégig lelkes hangú gyűlés üdvözölte Göröcseni Dénes újságíró és fővárosi tanárt, a katolikus érdekek

bátor harcosát. A szépen sikerült gyűlés szervezésében nagy érdeme van Balázs Ferenc főesperesnek és Rettegi József esztelneki plebánosnak. A taggyűtés folyamatban van. Kíváncsinos, hogy többi székely kath. közseégeink is hasonló nyomokon járjanak.

H I R E K.

Elhagyott sirok . . .

Árván maradt . . . csak atyja van a szegénynek

Az emberek is üzük . . . kergetik,
Mikor kopott, kis foltozott kalapját
Alamizsnaért nyújtja ki nekik.

Anyányi gyermek . . . Gyöngye lábaiban,
Hogy járn tudjon, alig van erő,
S ha jön az ősz csipős, hideg szelével,
Csak fajdalomra . . . szenvedésre jó.

Lemegy a nap. S a foltos kis kalapba
Alig hull egy-két hitvány rézdarab
S a szeme telve mind a kettő könnyel.
Oh! Ilyen gyöngyből ő rá sok maradt.

. . . Otthon penészes, nyirkos falú házban
Egy koldus ember várja őt nagyon.
Heten voltak, de négy gyermek a sirban,
Tavasz óta anyjuk is ott vagyon.

Ketten maradtak ide fent a földön,
Ahol minden csak kín és gyötorem;
Kicsiny fiával egy még gyengébb apa:
Ketten maradtak . . . árván ide fenn.

. . . Halottak estje van, s a temetőbe
Csak úgy tolong az emberáradat,
De a kopottas, foltos kis kalapba'
Mégis alighogy két krajcár akadt . . .

A gyermek fut . . . szeméből hull a könnye,
Mint máskor is hazafelé menet:
Hisz' most nem is vihet, mint mindeneste
Egy-két falatnyi puha kenyeret.

. . . „Ne sirj fiam — vigasztalja atyja —
Az Isten jó . . . holnap majd többet ad
Vagy levisz minket is oda pihenni,
Ahol alszik testvéred . . . anyád.

Eredj fiam! vegyél gyertyát a pénzért.
Az egyiket anyád sirjára tedd,
Sokan vannak most kinn a temetőbe'
Ne fejj . . . nehogy meggyújtni ellefedd.

A másik itthon világít majd nekünk,
Amíg éretük is imádkozunk . . .
Legyen a sirban békés nyugvásuk
Hiszen mi is oda kívánczunk . . .

A temetőben egyre zsirog a nép.
S a sirokra le lángtenger futott.

De mégis . . . amott . . . őt sir egy árva
fénnyel

Hiába! . . . többre . . . többre nem ju-
tott . . .

U—y. I—s.

— Személyi hírek. Püspök urunk vasárnap éjjel Budapestről székhelyére érkezett. Ő felségénél volt kihallgatva s örömmel látta, hogy királyunknak régi munkáedeve s egészsége visszaállott s nagy érdeklődéssel kérdősködött az egyházmegye állapotáról.

Herceg Hohenlohe Klodvigné, szül. Majláth Sarolta fiával, herceg Hohenlohe Károly Egonnal, az új szebeni plebánossal pár napig püs-

pök urunk vendége volt. A fiatal plébános installációja előtt Karlsburgban három napos lelkigyakorlatot tartott.

— **Mindenszentek napján** a katedrálisban Ujjalusi József apát-kanonok celebrálta a szent misét; bizony nagyon gyámszerűen hívőkönként hallgatta a szép éneket s nézte a díszes segédlettel végzett szertartást. A prédikációt Zomora kanonok tartotta.

— **Halottak napja.** Mikor a legnagyobb százalékkal gondtalanul s csak előre tekintve haladó esztendő a hulldogáló levélkék közepében rábukkan a multak esendes világára, halottak napjának temetőjére, s az Egyház parancsára leemeli süvegét előtte — egyszerű ez a találkozás — úgy-e, mindnyájan gondolatot, tanulságot várunk ettől a naptól.

Elénke adja ezt a gondolatot az áldott természet. Menjünk csak sorjával. Mikor a napnak melege gyengülni kezd, megbontogatja szárnyait a futó bogárka, keresve-keresi az áldott verőfenyt, az életet. Ez az élet már az ősz eleje; kevés benne a szín, a változatosság. Hulldogáló, pillinkéz levelek töltik ki a közöket, hervadó avar, letarolt mezők adják a hátteret.

Mikor a szép fehér hórégterület a földre, alatta pusztulásnak indul minden; a levél, a tarló, az avar mind földdé, porrá lesz. Ezt nevezik a természet halálának. Pedig nem halál ez, mert a halál stagnálás, itt pedig élet, munka, erő kifejtés van a hó alatt is. A szétmállott avarnak tápláló ereje szétoszlik s tavasszal millió meg millió fűszálacskában buvik kíváncsian elő talán még az alul a hó alul, mely ősszel mint sárga levelet takarta el.

Ez a természet első tanítása: hogy a halál nem elmulás, nem stagnálás, csak átváltozás. Mi hát már most a mi halálunk? Az sem lehet nirvana, nem is a pusztító anyag metamorfózisa. A mi halálunk termékeny, a mienkől élet fakad.

A jámbor hagyomány szerint, mikor a Szent Szűz menybe vitetett, a sírjához menő emberek test helyett illatozó virágokat találtak abban. Megkapó képe ez a keresztény halál. Abból a sírból, melynek fejénél a kereszt állt, gyönyörűsége virág fakad; az Örökkévalóknak virágos menyországába feslik kelyhe: a halhatatlan tiszta lélek; közöttünk árad szét édes illata: a jó példa.

Ime, ez a mi halálunk, a termékeny halál, mely a Szent Szűz sírjából megtermi a szüzi tisztaság, alázatosság, engedelmség tiszta virágoskánt számunkra s minden kis keresztellett jelölt halomból egy-egy hóféhér lilómot, mely illatozó kelyhét a jó kertész ölébe hajta.

Még egy virágoskát terem nekünk a halál: a keserűség nélküli tiszta bánatot. Ez a bánat is termékeny, megtermi az Istenben való megnyugvás, a rokonszenv méltóságos virágait. De mikor.

Ujra a természet mondja ezt meg, hiszen azért nyitotta ki a jó Isten ezt az óriási könyvet, hogy olvassunk belőle. Beterítik az apró falevélkék a földet, megszáradnak, szétmállanak, földdé válnak, beteríti őket a hó úgy-e s azzal vége. Dehogy vége; kimaradt valami a sorból, a verőfény, a napsugár, melyben megfürödnek a pillinkéz levelek, mely ott futkos megszáradt rostjaikon; porhanyóvá teszi, termékenyíti a földet, ott csillog, ott szípközik a tengernyi hócsillámon. Ha nincs napsugár, nincs a tavasznak fűszála, nincs termékeny halál; ha nincs verőfény, nincs élet.

Hát melyik bánat termékeny? Amelyiken keresztül ragyog a megnyugvás verőfénye. Nem

lehet embernek nagyobb fájdalma, mint van és volt az Egyháznak. S az Egyház könyei között is mosolygott. Szt. Cecília mosolyogva hajtotta bárd alá fejét. A katakombák egyháza, az erőteljes gyermek mosolyogva ment ad leones.

Ha a nap keresztül süt a gyöngyöző esőcseppeken, megszületik a szép szívárvány, a fájdalmi közt mosolygó egyház arcán a boldogság.

Ime, ha a bánaton keresztül tör az Istenben való megnyugvás mosolygása, megtermi a boldogságot.

Ha halottak napja után ismét temetőben járnak, egy fűszálat egyik síroscskáról, egy hervadó virágszirmot tegyenek imakönyvükbe, — egyik a termékeny halálnak, másik a termékeny bánatnak gondolatát juttassa eszükbe.

— **Halottak napja — Mindenszentek napja.** A gyermek anyajegyeről ismeri fel édesanyját. Különös lesz az összehasonlítás, pedig igazán két ilyen ismertető jegynek mondhatom e két napot, melyekről az Egyházat, a tenerima matert felismerhetem, ki nem elégzik meg azzal, hogy már itt e földön koszorut fon szent gyermekeinek emléke köré s külön ünnepeket rendel tiszteletökre, hanem még elrendeli Mindenszentek napját, hogy azoknak is megadhassa a tiszteletet, kiknek külön napokat nem rendelhetett; ki nem elégzik meg azzal, hogy megszentelt halottjainak nyugalóhelyét, keresztet tűz fejük fölé, hanem gondoskodik arról is, hogy azoknak emléke ne menjen olyan hamar feledésbe, amilyen hamar felednek különben az emberek: elrendeli halottak napját. Ez az igazi édes anya; nagypénteken kiterjeszti könyörgő kezeit, imádkozik küzdő gyermekeiért, az előkért. Mindenszentek napján diadalmas gyermekeinek emléket ünnepli, halottak napján a szenvedő egyházért, a tisztító tűzben szenvedőkért könyörög; nincsen senki, kire anyai gyöngyödsége ki ne terjedne.

— **Halottak napjának** előestéjén az új temetőben Zomora Dániel praelatus kanonok mondotta el az egyház imáját. Milyen baj, hogy a kegyeletet is két részre kell osztania annak, aki a régi temetőbe is el akar menni prédikációt hallgatni. Emiatt már kora délután égnék az új temetőben a gyertyácskák. A régi temetőben Binder István káplán mondott szent beszédet 5 órakor. Az apró síroscskától mind a kápolna köré gyűltek a gyászolók, — odavitte különben őket a magyar liberá igazán megható dallama, melyet a papnövendékek énekara enekelt két gyászenekkel együtt.

— **Halottak napján** a gyászmisést püspök urunk mondotta; evangelium olvasás után a szöszekre lépett s az evangelium textusából kiindulva megható szavakkal kérte gyermekeit és hivat, hogy imádkozzanak a megholtakért, ne csak most, mikor az Egyház olyan szép alkalmat ad erre az imára, hiszen ő maga is könyörög a tisztító tűzben szenvedő lelkekért, — hanem imádkozzanak mindig ebben a hónapban, mert ez a halottak hónapja. Különösen kérte hivat, hogy nagy útjában kísérjék őt végig imákkal, hogy személyesen átadhassa a szent atyának az erdélyi katolikusok hódolatát s onnan visszatérve itt a katedrálisban kiosztassa a szent atya áldását majd a szeplőtelen fogantatás ünnepén. A püspök úr szavai mindig a lelkek mélyéig jutnak, csak — milyen kár, hogy olyan igen-igen kevesen hallgatták!

— **Kirándulás.** A IV. éves papnövendékek lelkiigazgatójukkal tegnap, nov. 4-én Zalatnán voltak. Kettős kegyeletes cél vezette e kis csapatot: az egyik az volt, hogy a zalatnai hívek szt. Károly napján szt. misében részesüljenek s így püspök urunkról érdemlegesen megemlé-

kezzenek, a másik, hogy a kegyelet koszoruját ujonckatonák folyó hó 1-én tették le az ünnepélyes esküt, a várparancsnok és a különféle csapatok összes tisztjeinek jelenlétében az utászaktanya udvarán. Eskütel előtt Sikray Kolmár Imre cs. és kir. tábóri lelkész, az udvaron felállított díszsátorban szent misét olvastott, majd pedig az eskü szentségéről és jelentőségéről szent beszédet tartott, melynek végzetével, az anyanyelv szerint különválasztott csapatok, egy-egy tiszt előmondása mellett, letették az ünnepélyes esküt. Az egy óra hosszattartó szép és megható ünnepélyt a katonazenekar vidám indulója zárta be.

— **Katonák eskütétele.** Az október első hetében bevonult cs. és kir. közös hadseregbeli ujonckatonák folyó hó 1-én tették le az ünnepélyes esküt, a várparancsnok és a különféle csapatok összes tisztjeinek jelenlétében az utászaktanya udvarán. Eskütel előtt Sikray Kolmár Imre cs. és kir. tábóri lelkész, az udvaron felállított díszsátorban szent misét olvastott, majd pedig az eskü szentségéről és jelentőségéről szent beszédet tartott, melynek végzetével, az anyanyelv szerint különválasztott csapatok, egy-egy tiszt előmondása mellett, letették az ünnepélyes esküt. Az egy óra hosszattartó szép és megható ünnepélyt a katonazenekar vidám indulója zárta be.

— **Lelkigyakorlat.** A zárdá növendékeinek október 31-én este kezdődőleg Rak József hitoktató lelkigyakorlatot tartott, mely nov. 3-án reggel közös áldozással végződött. Reméljük, hogy a rossz családi nevelést némileg helyrehozza ez az ájtatosság s a jó nővérek nehéz nevelési munkájában nagy segítségére lesz.

— **Szent Imre ünnepélyek.** F ő g i m n á z i u m u n k tanártestülete és ifjúsága védőszenntéjének, Szent Imre hercegné tiszteletére 1908. november 5-én d. e. 1/211 órakor az intézet dísztermében iskolai ünnepséget rendezett gazdag, változatos és érdekes műsorral. Az ünnepség előtt 9 órakor a székesegyházban szt. mise és szt. beszéd volt. Az ünnepségen többen vettek részt, mint a templomban, ami természetes, mert másvallású szülők gyermekei is látogatják a gimnáziumot.

A s z é k e l y u d v a r h e l y i r. kath. főgimnázium ifjúsága Szent Imrénék, mint az intézet védőszenntéjének tiszteletére f. évi november hó 5-én d. e. 10 órakor a plébánia templomban ünnepélyes istentiszteletet, ennek végzetével a főgimnázium nagy termében gazdag és változatos programmal ünnepélyt rendezett.

A k é z d i v á s a r h e l y i róm. kath. főgimnázium tanári testülete és ifjúsága folyó évi november hó 8-án, vasárnap a főgimnázium tornatermében d. e. 10 órakor nyilvános kettős ünnepélyt rendez. Védőszenntéjének: Szent Imrénék ünnepésébe belefoglalja X. Pius, szent-séges atyánk 50 éves áldozó papságának hódolati jubileumát.

— **Az új szebeni plébános** bevonulása Nagyszebenbe szombaton, 7-én lesz. Reggel Szelistyéig fénys küldöttség utazik a hercegplébános elé. Az álomnál ismét ünnepélyes fogadtatás. A templomnál a helybeli papság várja, a templomba vezeti, ahol rövid ájtatosság lesz. Utána a papság, egyháztanács és oltár-egyesület bemutatkozása. Vasárnap, 8-án 9 órakor ünnepélyes beiktatás. Meghívtattak az összes politikai és egyházi hatóságok.

— **A gyulafehérvári kath. legényegyesület** f. év november 8-án vasárnap színelőadást rendez az Európa szálló dísztermében. Színekerül: Fregoli. Vigjáték 3 felvonásban. Irtá W. O. Személyek: Kaposi János, földbirtokos Szotyori József, Cecil, gyámleánya Gál Annuska, Mányokiné, Bigner Ida, Teresi leánya Szinyi Jolánka, Guba Aldzi Szilágyi József, Miss Prizma, Cecil nevelője Deutsch Jolánka, Dr. Csaszlau, lelkész Manninger Viktor, Vilmos, Kaposi komornikja Letáng Miklós, Józsi, Aldzi szolgája Zöldi Gyula. Belépő díjak: I. hely 1 kor. 20 fill., II. hely 1 kor. állóhely 80 fillér.

Kezdetre este 7 órakor. Az előadás után tánc éjjelig. Felvonások között Ampovits Béla zenekara játszik. Felülvezetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség. Jegyek előre válthatók Papp Gy. üzletében.

— **Örmény egyesület.** Szamosújvárt, az örmények metropolisában, mozgalom indult meg az erdélyi örmények szervezkedésére. A mozgalom élén Hermann Antal dr., Papp Bogdán dr., Papp Gusztáv dr., Bárány Lukács, László Márton dr., Temesváry István dr. és még sokan az örmények legjavából állanak. A nagy nemzeti célok megvalósításában akar részt venni az egyesület. A szervezés fontos és közérdekű, kulturális, társadalmi és nemzeti vonatkozásában egyaránt. Míg a Maros vidékén a székelység, Szamosújvár környékén a nemzetiségileg annyira exponált Szolnokoboka vármegyében azok az örmények fogják a nemzeti ügyet szolgálni, kiknek ősei, mint magyar hazafiak a csatamezőn véreztek el. A nemzet jó ügyeinek mentővára lesz az Örmény Egyesület, melynek zászlója alá — kívánjuk — hogy minél többen tömörüljenek.

— **Erzsébet fogadalmi templom** felépítésének javára a pénzügyminiszterium által engedélyezett sorsjáték sorsjegyeit az erzsébetfalvai róm. kath. egyháztanács a napokban bocsátotta ki és a sorsjegyek iránt az érdeklődés máris oly nagy, hogy előreláthatólag az összes sorsjegyek rövidesen el lesznek adva. Valószínűleg a nemes egyházi cél mellett az egyháztanács által nyújtott rendkívül nagyszámú és értékes nyereményeknek tulajdonítható ezen — különösen egyházi körökben mutatkozó — nagy érdeklődés.

— **Koresmázás.** Alsófehérvármegyének m. hó 21-én tartott rendes közgyűlésében egy nagyfontosságú határozatot hoztak. Kimondták ugyanis, hogy: Alsófehérvármegye területén levő községekben ezennel egész vasárnap csukva tartandók az összes italmérések. — Jó volna ezt a városokra is kiterjeszteni.

— **A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület** azzal a felhívással fordul a jó szívekhez, hogy mit a „Csak egy virág-szála” jelige alatt halottak napján az élőhalottaknak, a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek szántak, vagy gyűjtöttek, — küldjék be az egyesületnek: Budapest, IX., Lónyay-utca 47. szám. Mihelyt az egyesület az adományokat számba vette, lapunkban közlekedni fogja tenni a megyében befolyt gyűjtés eredményét és pedig egyes járáások szerint, valamint közzé teszi a rendezett temetői gyűjtések anyagi eredményeit is és a hozzá közvetlenül befolyt adományokat. Örömmel írjuk, hogy az országos gyűjtésben nem a mi megyénk volt az utolsó az országban.

— **Halálozás.** Özv. engissen-hoffeni lovag Engesszer Józsefné született bethleni Betegh Anna urnő, Iza községi birtokosnő m. hó 25-én Iza községben 96 éves korában elhunyt. A megholdogultban Mindszenti E. György lupényi plebános édes anyját gyászolja.

— **A ditrói nagy templom építése.** Félmillió korona költséggel egy díszes katolikus templom építését határozta el Ditró községe. Évekkel ezelőtt kiírták volt a pályázatot, de eredménytelen maradt. Október hó 22-én volt az újabb árlejtés, melyen a legolcsóbb ajánlat 400500 korona volt, a legmagasabb ajánlat megközelítette a 600 ezret. A legolcsóbb ajánlatot Kradek szabadkai vállalkozó tette. Most szakértő építész mérnökök megvizsgálják és számítást tesznek, hogy a jelzett összegből a tervezett templom felépíthető-e, miután híhető, hogy a helyi viszonyokkal ismeretlen a legol-

csóbb ajánlattevő elszámította magát. A ditrói templom nemcsak a székelyföld, de messze vidék legdíszesebb temploma lesz.

— **Oktoberi ájtatosság.** Szép ünnepély keretében hódoltak s mutatták ki a legszentebb Rózsafüzér Királynője iránt való mélyleges tiszteletüket a horgospataki filiális egyházközség hívei október 29-én és 30-án. Mivel ezen napokon végződött itt az oktoberi ájtatosság, ezen alkalmat használták fel halájuk s a jövőre teendő erős elhatározásuk megtételére a kegyes Szűz Anya iránt. Csütörtökön délután szent gyónással kezdődött. Este 6 órakor megszólaltak a harangok, jelezvén az ünnepély kezdetét. Érdekes látványt nyújtott, midőn a harang hívó szavára és a munka véget jelző kolomp ütése a bányászok nagy tömegében a munka színhelyéről (kohó) a templomba siettek. Igaz, hogy nem voltak szokásos ünnepi ruhába felöltözve, de így sokkal meghatóbb képet nyújtott, midőn a nehéz, fáradságos, hétköznapi munkája után — úgy dolgozó ruhában — terdelt Isten oltára előtt, mert igazán úgy lájtuk megvalósulva, hogy e nép dolgozik és imádkozik és hogy Isten, haza, király még szent fogalmak előtte s oly elemnek bizonyul, mely előtt a népámitók törbővejtő esábitása üres visszhangra se talál. S ami még vigaszteltesebb, az intelligencia is szép számmal volt képviselve, ami az ünnepély keretét nagyban emelte, mert nyilvánvalóvá lett, hogy Isten előtt egyformák vagyunk és az Ő segítségére, kegyelmére mindnyájan reászorunk! Szentmise alatt Communicior az egész zsufolóság megtelt templom megrögzött s akik jelen voltak, mindannyian áldortak. A közelgő halottak napjára való tekintettel a hívők ezen buzdóságukat s különösen szent áldozásukat a purgatóriumban szenvedő lelkekért ajánlották fel. A templom, mint mindig, most is szűknek bizonyult!

— **A Petőfi Ház sorsjátéka.** A Petőfi Társaság fáradságot nem ismerő buzdósággal törekszik megvalósítani azt a kulturális és kegyetes célját, hogy a Petőfi Házban összegyűjtse és mielőbb hozzáférhetővé tegye a közönségnek Petőfi erekiyeit s azokat a nemzet kincsévé avassa. A Petőfi múzeum fentartása — a Petőfi Társaság gondja. A Társaság segítségért a magyar társadalomhoz fordul. A Petőfi Ház meglesz, ha a társaságnak erre a célra rendezett sorsjátékát a magyar társadalom fölkarolja. A pénzügyminiszter által engedélyezett tárgysorsjáték, melyet a Társaság háziközelemben rendez, tulajdonképpen a közönség áldozatkészségének a meghálálása, amennyiben a nyereményekben gazdag sorsjáték egy koronás sorsjegyei egyáltalán nem állanak arányban azokkal a nagyértékű nyereménytárgyakkal, a melyek a sorsjegyvásárlók között kisorsoltatnak. Amellett tehát, hogy a vásárló igen nagy nyeresési esélyekhez jut, — egyúttal egy nemes, hazafias és kulturális célt szolgál, hozzájárul a Petőfi ház létesítése és fentartási költségeihez. A nyeremények száma 2010, tehát elterőleg a szokásos tárgysorsjátéktól — minden sorsjegyre igen nagy nyeresési esélye van. Az összes nyeremények értéke 76,000, a főnyeremény: 25,000 korona. A Petőfi Társaság már szétküldte az ország minden részébe sorsjegyeit és arra kéri a közönséget, hogy a sorsjegyek vételével és terjesztésével legyen segítségére a nemes cél megvalósításában.

— **Kiss szerencséje nagy!** Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyeresési esélyeket nyújtja. Nagy nyeremények mellett számos kisebb nyeremények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsátott sorsjegyeknek — tehát minden máso-

dik — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsésjét. Ezer és ezer ember lett ily úton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának húzása november 19. és 21-én lesz. Tegyen szerencsekísérletet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13), mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert Kiss szerencséje nagy!

— **Gyerek-ész.** Az iskolában kiszólit a tanító egy fiúcskát:

— No fiam, mondj egy hasznos háziállatot.

— Hasznos háziállat a juh.

— Jól van fiam és mit kapunk a juhtól?

— Gyapjút, tanító úr kérem . . .

— Jól van fiam. Most Kohn mond meg te, mit csinálunk a gyapjúból?

— Én nem tudom — válaszol a fiú.

— Hat miből van a kabátod? — kérdi a tanító.

— A papám régi nadrágjából! — tanító úr kérem . . .

— **Meg kell ennie.** Egy kis leány tele akarja a kis macska száját tömni szőlővel; de az nem akarja megenni.

A nya: Ne kínozd a macskát; hisz nem szereti a szőlőt!

Kis leány: Nekem mindegy! Én sem szeretem a spenótot, mégis meg kell ennem.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Megjelentek:

* Az *Egyházi Közöny* (szerkeszti Gery József) XX. évf. 44. száma.

* *Kis Pajtás*. Kepes gyermeklap. Budapest, VII. Thököly-út 16. sz. Egy évre 6 kor. Mindakettőt ösztönet ajánljuk.

* *Felhívás a könyvkiadókhöz!* A Szent-István-Társulat a közel jövőben egy nagy hiányt igyekszik helyrehozni: kath. tanító könyvtárjegyzéket állít össze és ad ki. A könyvtárjegyzék mennél teljesebb tétele céljából most felkéri a könyvkiadókat, valamint a magánkiadókat, hogy alkalmasnak vélt kiadványaik egy-egy példányát sziveskedjenek ingyenesen és lehetőleg haladéktalanul megküldeni a Társulat igazgatósága (Budapest, VIII. Szentkirályi u. 23.) címére, ki azokat bíralatra fogja kiadni s ha alkalmasak, az esetben az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által jóváhagyott hivatalos könyvtárjegyzékbe felvételi és közreboesztja.

A közönség köréből.*)

A katolikus türelmesség netovábbja Brassóban.

Eddig azt gondoltuk, hogy a katolikus nevelésnek támasza, talpköve a vallásosság és hazafiság. A Brassóba jövő idegen azonban esodálkozva látja, hogy itt nem úgy van, mert a róm. kath. elemi iskola épületében az egyik oldalon koresma, a másik oldalon egy könyvkereskedés van. Hogy pedagógiai szempontból is mily helytelen dolog, ha az iskolai épületben szeszes italok kimerése van, azt úgy hiszem, mindenki belátja, ezt különben országos törvény is tiltja. Erről tehát bővebben nem szölok. A zsidó könyvkereskedés előtt azonban napokint csoportosan állnak az iskolás gyermekek és diákok, s nézik a kirakatot, s mit látnak ott? Elmondon röviden: A Figaró, Fidi-busz s más hasonló lapokat; A budapesti rejtelmek, Bűnös éjszakák, Egy úrleány vallomása,

* A felelősség a beküldött terhel. Szerk.

Fekete Vénusz stb. című könyveket és azok hirdető tábláit megfelelő illusztrációkkal. Itt kapja továbbá a diák a Scherlock Holmes, Nick Carter stb. című fercemunkák füzeteit.

Hát, kérem szívesen, ez már mégis sok. A katolikus iskola épületében szeszes italok kimerésének helye nincs, s talán még kevésbé van helye ily szennyes iratok árulásának. Ezt a róm. kath. hitközségnek tovább tűnie nem szabad!

Más. Van Brassóban egy „Szövetkezett Ellenlék Végrehajtó Bizottsága” néven ösmeretes testület, mely most a magyarságnak politikai vezetője. A legutóbbi gyűlésen az történt, hogy az alelnök indítványára a bizottság a brassói magyarság nevében tiltakozott az ellen, hogy a magyar kormány a tömösi volt vámépületeket romániai alattvalóknak adja el. Megjegyzendő, hogy itt a bucaresti angol kisasszonyokról van szó, akik nem is román alattvalók, hanem bajorok, s akik már évek óta itt nyaralnak Felső-Tömösön. A határozatot egyhangulag hozták és nem akadt egy sem a jelenlévő katolikus férfiak közül, aki tiltakozó szavát felémelte volna. Táviratokat menesztettek a miniszteriumba, követelve az egész magyarság nevében, hogy e vételt ne engedélyezze. A Pesti Hírlapban pedig egy cikkely jelent meg e tárgyban, mely erősen hangsúlyozza, hogy magyar földet román alattvalóknak eladni nem szabad! Ezen épületes cikkely különben azt írja, hogy a brassói magyarságot már napok óta izgatottságban tartja az a hír, hogy . . . stb. Pedig szegény magyarság, az egész dologról semmit sem tudott és így egy cseppet sem volt izgalomban. Azt most nem kutatom, hogy kik részéről és milyen indokokból történt e kirohanás, csak azt konstatalem, hogy a mi részünkről a védelem elmaradt. Azt sem keresem, hogy mennyiben tartozik a „Szövetkezett Ellenlék Végrehajtó Bizottsága” ügykörébe ez a dolog, csak azt kérdezem, vajjon, ha a Romániából kintasított zsidók vették volna meg azokat az épületeket, vajjon akkor is tiltakozott volna az i. t. Bizottság? Amint halljuk, a kormány visszavonta a már engedélyezett vásárlást; szóval ismét vereséget szenvedett a katolikus ügy, mert nincsenek vezéreink, nincsen katolikus szellemű lapunk!

Nemsokára új plébános jön Brassóba. Le gyon gondja rá, hogy az iskola épületben a szeszes italok kimerése megszűnjék; hogy a könyvkereskedés kirakataiból ama erkölcsstelen lapok és könyvek eltűnjenek; s ami fő, hogy oda mielőbb egy katolikus könyvkereskedő kerüljön. Igazán szegény és gyalázat, hogy Brassóban nincs keresztény magyar könyvkereskedés, nincs keresztény magyar nyomda és nincs keresztény magyar újság! Ezeket kell minél előbb megteremteni, s akkor majd nem érnek minket efféle vereségek.

Ébredj katolikus öntudat és jöjjön el minél előbb a te országod! *Brassai.*

Szerkesztő üzenete.

Hunyadmegyei Tanügy. Köszönöm, máskor is szívesen veszem sorait az ottani mozgalmakról. **Brassó.** Köszönet és viszontlátás.

K. A. Marosvásárhely. Megjött a beszéd is, a referáda is, de kissé későn. Különben ma Ernyéből is kaptam. Alázattal kérem máskor a gyors elintézését a dolagnak.

Többeknek. A folyton előforduló aktuális cikkekre várakozást és türelmet kérek.

D. A. Pécs. Intézkedtem. Köszönöm nagyságodnak szíves, elismerő, bátorító sorait. Az üdvözlőket az illetőknek átadtam. Mikor lesz szerencsés?

B. F. Torja. A hirdetés kétszeri díja 6 K. Csak ilyen hivatalos és üzleti dologban keres fel? Szeretnék már mást látni. Üdvözlöt.

Dr. Cs. Csak ne nézzem rám olyan haragosan, hisz mindig szurkálnak ha a h a r o m kézirat címére tekintek. Ugy-e hogy nem nehezelt? Pax.

Pályázat.

Torján (Háromszék megye) a róm. kath. kántori állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdeték.

Jövedelem: 1) Mintegy 150 kalangya rózsa és ugyanannyi zab-kepe. 2) Oszporából 300 kor. 3) 40 szeker fa, a 1 kor. 60 fillér. 4) Stólából mintegy 120 kor. 5) Szentmise alapítványok után 26 kor. 6) Van továbbá 6 hold és 1428 □-öl jólkezelt szántó 1 hold 1030 □-öl kaszáló és 17 hold erdő hasznélvezete, üzemterv szerint. 7) Három szobából álló kényelmes lakás nyári konyha s kamarával és gazdasági épületekkel; 400 □-öl kerttel.

Ezen jövedelemből azonban köteles évenként 100 koronát a sekrestyési teendők végzéséért az egyház pénztárába visszafizetni s akadályoztatása esetén saját költségén helyettesítésről gondoskodni.

Kötelessége: A kántori teendők végzése a templomban és a különböző szertartásoknál a plébános utmutatása szerint, a szentolvasónak előimádkozása vasár- és ünnepnapokon, az ifjúsági egyesület és énekkar vezetése, valamint az állami iskolába járó róm. kath. növendékek részére az egyházi énekek tanítása. Csakis kántori képesítéssel bírók pályázhatnak. Nyugdíj igénye az egyházmegyei kántori nyugdíjalapnál biztosítható. Személyes próba ajánlatos. A folyamodások kelt folyó év nov. hó 15-ig várom.

Torja, 1908. okt. 30.

Balázs Ferenc,
plébános.

A **székelyszentkirályi** rk. kántortartó állásra pályázat hirdetteték. Jövedelme: 100 kal. ősz-, 100 kal. tavasz-kepe, 40 terü kemény tűzifa, 100 kor. ospora, szt. misealapítványokból 20 kor. a rendes stóla, 2 hold szántó és kaszáló, kerttelmenny a közbirtokosság pénztárából: 800 koronának kamatja, államszegély 428 kor., és megfelelő korpótlek. Kötelessége: a rábizandó mindennapi és ismétlő iskolások tanítása, a faiskola kezelése, és mindennemű kántori teendők végzése. Pályázati határidő november 22 mely napon, — esetleg a közbeeső vasárnapokon a pályázók próbára megjelenni kötelesek.

A megválasztandó kántor 240—300 K. mellékjövdelemre számíthat.

Tamás István,
plébános isk-széki elnök.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

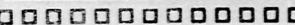

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht Szarvasszapparával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott leható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosságot szükségeselteti.

SIMON LÁSZLÓ

orgona és harmonium készítő

KOLOZSVÁRT, JÓKAI-UTCA 5 SZ.

Elvállalok bármily kivitelű új orgona készítest, átalakítást, kibővítést és hangolást, valamint iskolai harmonium készítest.

Továbbá oltár és szöszék fölé koronákat jótállás mellett szilárd anyagból és a kitzított időre pontosan elkészítve.

Szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel **Simon László**
orgona készítő.

Alapított 1840-ben. 1890-ben állami ezüstéremmel kitüntetve. ::

Hönig Frigyes

cs. és kir. szabadalmazott

haranggyár, A R A D,
Rákóczy-utca 11—28.

Ajánlja a hangoknak előrelvő meghatározásával

saját találmányú cs. és kir. szabadalmazott harangjait, melyekkel igen tetemes súlú és ármegtakarítás érték el, p. o. egy ilyen szabadalmazott 260 kg. súlyú harang hangja egy más régebbi szerkezetű 460 kg. harang hangjával egyenlő.

A legújabb ingó rendszerű forgatható vasharag felszerelést, melyek a tornyot nem rázkodtatják, járások oly könnyűed, hogy egy gyermek is több harangot húzhat egyszerre.

Régi harangoknak ilyen forgatható könnyen húzható vasszerelésre való átalakítását. — Repedt harangoknak újraváló öntését vagy csekély felülfizetés mellett való becszerelését.

Tűzmentes és szilárd vasharag-állványokat.

Több évi szavatolás. Kedvező fizetési feltételek.

Képes árlapot és költségvetést díjmentesen küld.

Papp György könyvnyomdája Gyulafehérvárt.

Legujabb könyvnyomda Alsófehérvármegyében.

Szállítója és nyomtatója:

a Nagyméltóságu és főfisztelendő erdélyi püspöki hivatalnak, a gyulafehérvári ev. ref. esperesi hivatalnak, az Erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulatnak, a Gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnak, a Gyulafehérvári kir. törvénytársaságnak és kir. ügyészségnek, Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának, a Gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári népbank részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári „Julia“ takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári püspöki elemi és polgári leányiskolának, a Gyulafehérvári állami elemi és Gyulafehérvári iparos és kereskedő tanoncziskolának, a Gyulafehérvári kir. közjegyzői hivatalnak, az összes ügyvédi irodáknak, a gyulafehérvári és vidéki nagyobb kereskedő cégeknek, a Gyulafehérvári „Johanna“ gőzmalomnak, a Zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolának, a Zalatnai takarékpénztár részvénytársaságnak stb. és az erdélyrészi róm. kath. lelkészi hivatalok egy nagyobb részének.

♣♣♣♣♣♣ **Allandó kiadványai:** ♣♣♣♣♣♣

KÖZMŰVELŐDÉS

Politikai, társadalmi, rk. vallásirodalmi és szép-
 * * * * * irodalmi heti közlöny. * * * * *
 Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat
 tulajdonában.
 XXX-ik évfolyam.

Gyulafehérvári Hírlap

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági
 * * * * * hetilap. * * * * *
 Saját tulajdonában.
 XXVI. évfolyam.

Erdélyi Oltáregyes. Lap

Az oltáregyesületek hivatalos közlönye. V. évfolyam.
 Megjelenik füzet alakban havonként egy-
 szer két nyomtatott iv terjedelemben.
 Előfizetési ára egész évre 2 korona.

E nyomdában jelentek meg továbbá és kaphatók a következő művek:

PÜSPÖKMEGYEI ZSINAT.

Jrta: Forster János, szentszéki tanácsos.

Háromszáztizenkét sűrűn nyomtatott oldalon tájékoztat ezen, az olvasó külön észrevételeinek feljegyzésére szolgáló margóval ellátott vastkos füzet a megyei zsinat megtartásának módjáról és szükséges előkészületeiről, az erdélyi speciális viszonyok tekintetbe vételével, a következő tartalom-jegyzék szerinti sorrendben: Előszó. — A zsinatról általában. — Megyei zsinat Erdélyben 1822-ik évben. — A kolozsvári 1848. évi zsinat. (?) — A megyei zsinat előkészítése, — összehívása, — helye és ideje, — tagjai, — hatásköre, — tisztviselői. — A zsinati ügymenet leírása. — A zsinat tárgyalási anyagáról. — A hitgyszások hirdetése. — A prédikálás, hitoktatás. — A szentségek. — A keresztség. — A bérmálás. — Az Eucharistia. — A bűnbánat. — Az utolsó kenet. — Az egyházi rend. — A házasság. — A papság tökéletes élete. — A testületi tisztesség. — A pap háztája. — Testületi szellem. — A zsinat egyéb teendői. — A szerzetesek ügye. — A hívő nép erkölcsi nevelése. — A hivatalos ügykezelés. — Az egyházi biráskodás. — Zárószó.

A füzet ára 2 korona. Bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fillér.

Intenciók könyv.

(Liber intentionum.)

A szentmisék naponkénti folytatolagos végzésének kimutatására szolgáló rovatos könyv akár egyes áldozároknak, **ad personam**, akár nagyobb egyházak vagy szerzetesestületek sekrestyeigazgatói számára.

- Ára 1 kor. 60 fillér, portómentes küldéssel 2 korona. -

Az élet értéke és jelentősége.

Bilczewski József lembergi püspök körlevele a középiskolai tanulókhöz. Ford. Szporni János, főgimn. tanár.
 Ára 20 fillér.

A gyermekek házi neveléséről.

Jrta: Bálinth György.

Ára 10 fillér.

Papi nyugdíj könyvecske. Ára 20 fillér.

Lelkészi hivatali nyomtatványok, püspöki, esperesi, lelkészi címmel nyomtatott levélpapírok, levélborítékok stb. stb. nagyraktára.